



educational and research
INSTITUTE
of finance, economy and management

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту
Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка (Україна)
Білоруський державний аграрний технічний університет (Білорусь)
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Гірничо-металургійна академія імені Станіслава Сташиця (Польща)
Грузинський технічний університет (Грузія)
Донецький національний університет імені Василя Стуса (Україна)
Євразійський національний університет імені Л.М. Гумільова (Казахстан)
Опольський політехнічний університет (Польща)
Сумський державний університет (Україна)
Університет ISMA (Латвія)
Університет національного та світового господарства (Болгарія)
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (Україна)
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького (Україна)

Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції

Частина I

ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ ТА ЇЇ СОЦІАЛЬНА СТАБІЛЬНІСТЬ

Полтава
15 травня 2018 року

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
ПолтНТУ імені Юрія Кондратюка заборонено

Редакційна колегія:

В.В. Гришко, д.е.н., професор
В.П. Дубіщев, д.е.н., професор
Ю.С. Погорелов, д.е.н., доцент
Л.О. Птащенко, д.е.н., професор
І.Б. Чичкало-Кондрацька, д.е.н., професор
В.В. Ржепішевська, к.е.н., доцент

Економічний розвиток держави та її соціальна стабільність: матеріали
II Міжнародної науково-практичної конференції, 15 травня 2018 р. – Ч. 1. – Полтава:
ФОП Пусан А.Ф., 2018. – 399 с.

У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розглядаються теоретичні, методологічні та практичні аспекти забезпечення економічного розвитку держави та її соціальної стабільності. Розкрито особливості адаптаційних процесів системи управління до викликів середовища. Досліджено проблеми фінансової стабільності національної економіки та перспективи її забезпечення.

Висвітлено сучасний стан міжнародної діяльності України. Розкрито перспективи соціально-економічного розвитку України у контексті євроінтеграції.

Розглянуто сучасні технології та інструменти моделювання і прогнозування економічного розвитку. Подано засоби інформаційно-аналітичного забезпечення розвитку суб'єктів господарювання.

Збірник розрахований на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

*Матеріали друкуються мовою оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори*

© Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка

ISBN 978-966-97601-6-6

ринку, технологічна готовність, відповідність бізнесу сучасним вимогам. Саме у цих складниках і слід шукати проблеми, які заважають Україні посісти пристойні позиції у світовому рейтингу конкурентоспроможності. З 12 контрольних показників Україна перебуває у другій половині світового рейтингу конкурентоспроможності за 8-ю показниками, тобто за 67% контрольних показників.

Аналіз складових контрольних показників показав наявність значних проблем в Україні, для розв'язання яких потрібні значні кошти, час і, головне, політична воля. Наприклад, у складовій «Макроекономічне середовище» Україні належать сумнівні місця за такими змінними як інфляція та державний борг.

Немає чому радіти у сфері освіти. Загальний перелік проблемних питань в ній не те, щоб дуже вражає. По свої суті, ці проблеми відомі. Більш того, відомі і шляхи розв'язання виявлених за допомогою Індексу глобальної конкурентоспроможності проблем економіки України.

Тому першочерговими основними напрямками розв'язання проблем конкурентоспроможності економіки України слід вважати подолання корупції, розвиток інституційного забезпечення, розвиток фінансового ринку, створення умов для розвитку людини (у тому числі у галузі освіти) та гідного життя (перш за все, у галузі охорони здоров'я), суттєве поліпшення умов ведення бізнесу.

Причому, необхідно розуміти, що розв'язання лише окремих проблем або послідовне їхнє розв'язання не вплинуть на місце країни у рейтингу конкурентоспроможності. Потрібен системний підхід до розв'язання проблем. Так, ефект від збільшення витрат на освіту може бути понижений унаслідок неефективності ринку робочої сили, інших недоліків інституціональної структури і, як наслідок, відсутності у випускників навчальних закладів можливості бути відповідним чином працевлаштованими. Спроби поліпшити макроекономічне середовище будуть вдалими лише при належній прозорості системи управління фінансами, відсутності корупції і масштабних порушень. Підприємці впроваджуватимуть нові технології лише тоді, якщо потенційний прибуток перевищить необхідні інвестиції.

Україна матиме прийнятні показники у рейтингу конкурентоспроможності лише за умови проводити усеосяжну політику, враховувати увесь спектр проблем та взаємозв'язок між ними.

УДК 338.2:005.332.5 (477)

Онищенко С.В., д.е.н., доцент; Маслій О.А., к.е.н.

*Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка
(м. Полтава, Україна)*

ОЦІНЮВАННЯ ВПЛИВУ ЗАГРОЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ РЕГІОНУ В РАМКАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Забезпечення сталого соціально-економічного розвитку регіонів знаходиться під впливом множини чинників: економічних, політичних, психологічних, науково-технічних, соціальних і багатьох інших. В умовах організаційно-економічних перетворень пріоритетним завданням регіональної політики є формування надійної системи забезпечення соціально-економічної безпеки регіону, основоположними компонентами якої є запобігання, нейтралізація та зниження негативного впливу загроз. Тому оцінювання впливу негативних чинників соціально-економічної безпеки регіонів набуває особливої актуальності в сучасних умовах.

Джерелом загроз соціально-економічній безпеці регіонів є фактори та умови, що провокують появу явищ та процесів у зовнішньому чи внутрішньому середовищі системи

соціально-економічної безпеки регіону, аналіз та своєчасне виявлення яких є основою забезпечення фінансової стабільності національної економіки. Такий підхід, що представлений на рис. 1, на відміну від ситуативного реагування дає можливість унеможливити виникнення загроз та здійснювати їх нейтралізацію на початковому етапі зародження.

Забезпечення соціально-економічної безпеки регіону як складної системи має відбуватися на основі вивчення внутрішніх зв'язків між її компонентами з позицій структурної стійкості. Аналіз, оцінювання та прогнозування можливих порушень зв'язків в системі соціально-економічної безпеки регіону дає можливість сформулювати своєчасні рекомендації з упередження структурних змін в системі соціально-економічної безпеки і виявлення моменту потрапляння системи в критичну зону.

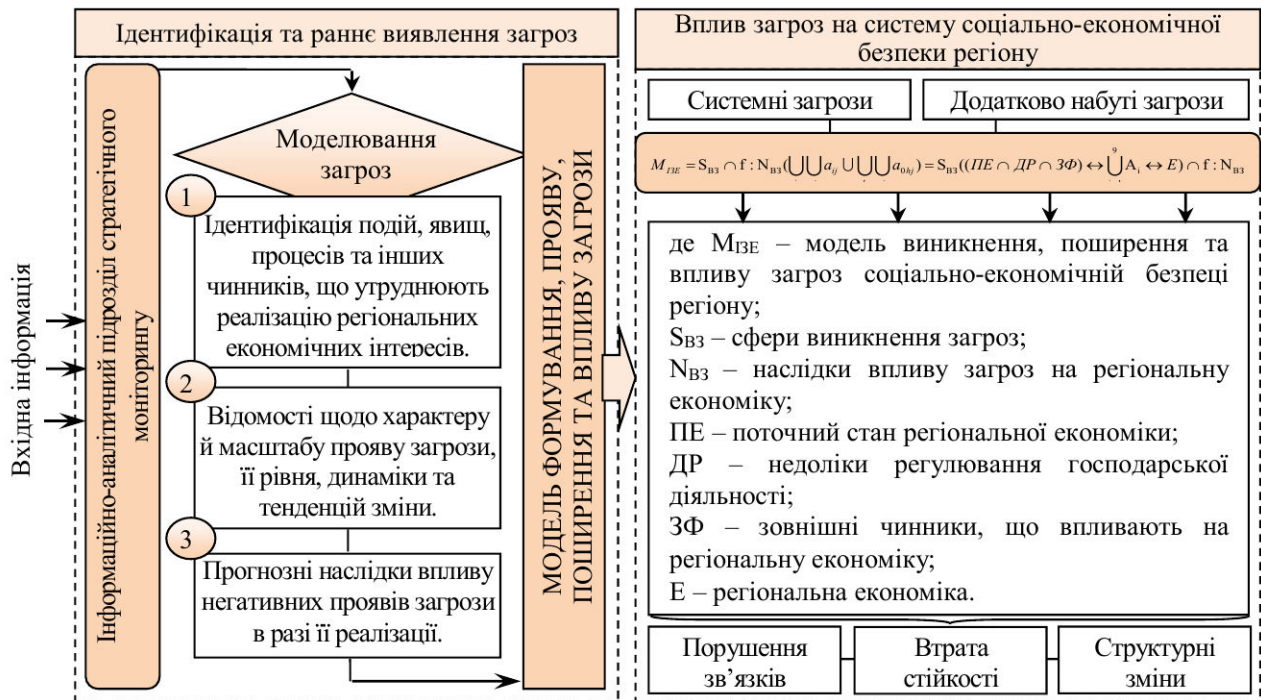


Рис. 1. Структурно-логічна послідовність оцінювання впливу загроз соціально-економічної безпеки регіону

Якщо у функціонуванні внутрішнього середовища системи соціально-економічної безпеки регіону відсутні протиріччя та конфлікти економічних інтересів, то система адаптується до умов зовнішнього середовища без втрати стійкості та можливих структурних змін. Сучасний рівень розуміння системних властивостей складних об'єктів з урахуванням аналізу зв'язків у системі дозволяє коригувати її причинно-наслідкові зв'язки. З цією метою необхідно здійснювати моніторинг та прогнозування змін показників досліджуваного об'єкта за допомогою дослідження тенденцій посилення або ослаблення виділеного причинно-наслідкового зв'язку.

Оскільки важливою властивістю системи соціально-економічної безпеки регіону є цілеспрямованість, що обумовлено адаптивністю її поведінки, то шлях вивчення механізмів цілеспрямованого поведінки системи лежить через її модельне дослідження. Інформаційно-аналітичний підрозділ стратегічного моніторингу на регіональному рівні управління в рамках ідентифікації загроз проводить аналіз вхідної інформації про зовнішні й внутрішні фактори, умови, явища, події та процеси соціально-економічного розвитку регіону, раннє виявлення загроз й розроблення на цій основі моделі формування, прояву та поширення загрози.

У результаті вивчення економічної сутності загроз, процесів їх зародження та характеру прояву й впливу на соціально-економічну безпеку регіонів України було здійснено

моделювання процесу їх виникнення, поширення та впливу на систему соціально-економічної безпеки регіону, а використання інструментарію економіко-математичного моделювання дозволило кількісно визначити параметри, що характеризують процес виникнення, поширення та впливу загроз на функціонування регіональної економіки та її соціально-економічну безпеку.

Таким чином, ефективне виконання завдань інформаційно-аналітичного підрозділу стратегічного моніторингу соціально-економічної безпеки регіону дозволяє: по-перше, своєчасно виявляти чинники та умови, а також події, явища і процеси, що виникають у результаті соціально-економічних суперечностей, які є джерелами загроз, з подальшим оцінюванням ступеня їх впливу на стан соціально-економічної безпеки регіону; по-друге, сформулювати пріоритетні напрями забезпечення соціально-економічної безпеки регіону, реалізація котрих відбувається через механізми нейтралізації реальних загроз та запобігання реалізації потенційних; по-третє, оперативно скоригувати регіональну соціально-економічну політику відповідно до стратегічних орієнтирів та пріоритетних напрямів забезпечення соціально-економічної безпеки регіону.

Список використаних джерел

1. Система економічної безпеки: держава, регіон, підприємство [монографія] / О.М. Ляшенко, Ю.С.Погорелов, В.Л. Безбожний; за заг. Ред.. Г.В.Козаченко. – Луганськ: Елтон – 2, 2010. – 282 с.
2. Загрози економічній безпеці України: сутність, оцінювання та механізм упередження [монографія] / С. В. Онищенко, О. А. Пугач. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 337 с.
3. Закон України «Про основи національної безпеки України» від 19.06.2003 р. № 964-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.
4. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України [Електронний ресурс] / Наказ Мінекономрозвитку України від 29.10.2013 р. № 1277 // Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу: <http://me.kmu.gov.ua>.

УДК 336

Рудніченко Є.М., д.е.н., доцент, Гавловська Н.І., д.е.н., доцент
Хмельницький національний університет (м. Хмельницький, Україна)

АКТУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ЇЇ ФІНАНСОВОЇ СКЛАДОВОЇ

Починаючи з 2014 року на всіх рівнях управління національною економікою декларуються заходи з оптимізації державного регулювання та підвищення інвестиційної привабливості країни для іноземних інвесторів. Хоча аналіз загальноєкономічних показників ведення бізнесу за період з 2013 по 2017 роки свідчить про неоднозначні тенденції та фактичні зміни.

Світовий банк опублікував аналітичну доповідь «Ведення бізнесу в 2017 році» – XIV видання серії в рамках проекту «Ведення бізнесу» (Doing Business), що випускається Світовим банком і Міжнародною фінансовою корпорацією (IFC, входить до групи СБ). У новому звіті наводиться рейтинг 190 держав світу за показником створення сприятливих умов ведення бізнесу. Рейтинг України за складовими Індексом ведення бізнесу за 2013-2017 роки наведено у табл. 1.

Україна за Індексом ведення бізнесу 2017 поліпшила за рік свої показники на 3 пункти і посіла 80-е місце рейтингу, розташувавшись між Сан-Марино та Боснією і Герцеговиною. Однак варто зазначити, що покращення частково відбулися завдяки